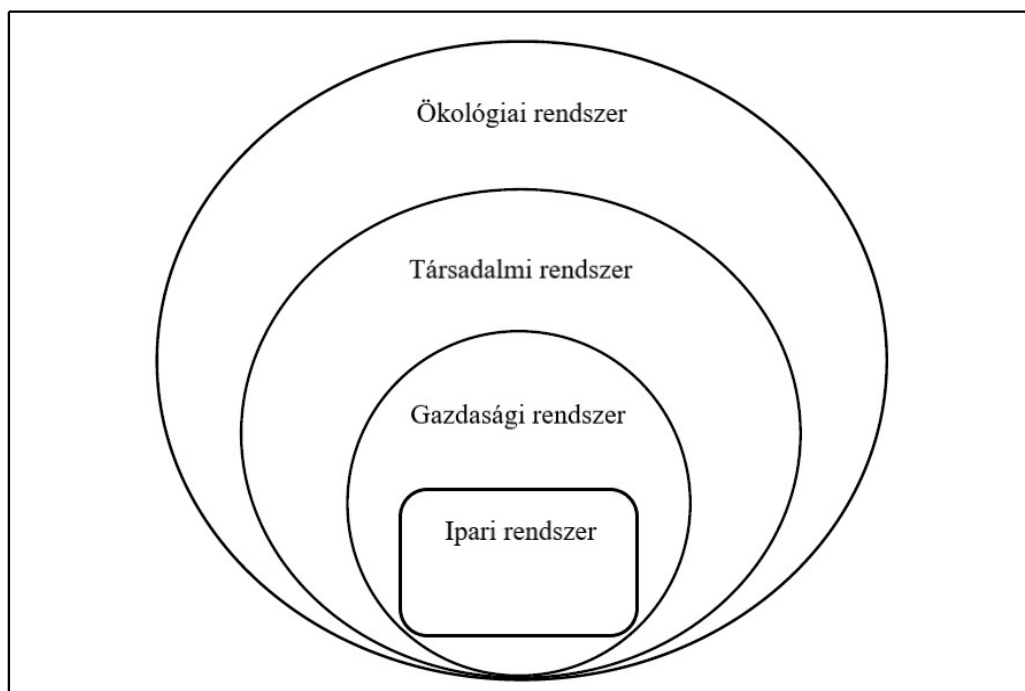

MELLÉKLETEK

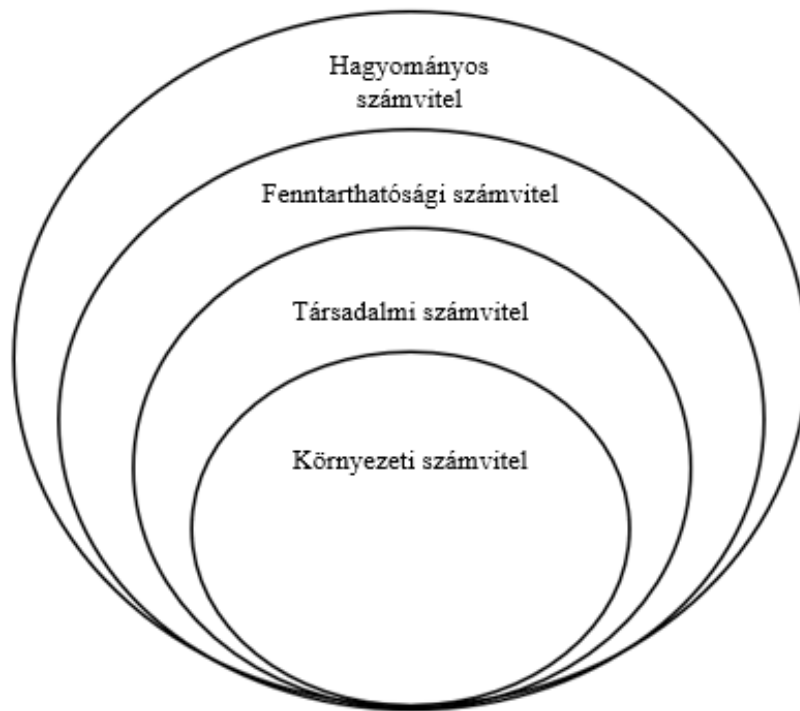
1. MELLÉKLET

1. ábra: Az egyes környezeti rendszer-dimenziók viszonya

Forrás: saját szerkesztés Ván (2014) alapján

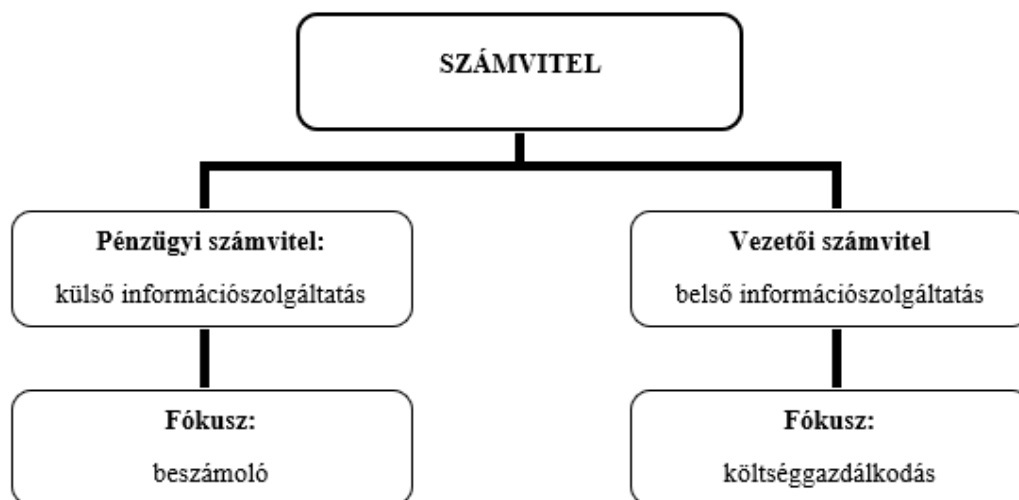
2. MELLÉKLET

2. ábra: A környezeti számvitel elhelyezkedése a hagyományos számvitelben

Forrás: saját szerkesztés Bosnyák-Simon (2018) alapján

3. MELLÉKLET

3. ábra: A számvitel irányvonalai

Forrás: saját szerkesztés Borzán és Szekeres (2017) alapján

4. MELLÉKLET

1. táblázat: A hagyományos és a környezeti számvitel összehasonlítása területenként

	Hagyományos számvitel	Környezeti számvitel
Pénzügyi	Külső érdekeltek számára vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi információszolgáltatás a beszámolók összeállítása által.	Külső érdekeltek számára környezetvédelmi kötelezettségekkel és egyéb környezeti költségekkel kapcsolatos (pénzügyi) számviteli információk közlése
Vezetői	A (vezetői) döntéshozatalhoz szükséges belső, első sorban költség-alapú információs rendszer kialakítása.	A (vezetői) döntéshozatalhoz szükséges belső, első sorban környezeti költségeken, valamint anyag- és energiamérlegen alapuló információs rendszer kialakítása
Nemzeti	Minden olyan gazdasági és egyéb jellegű információ, mely szükséges nemzeti jövedelem és az általános életszínvonal meghatározásához.	Természeti erőforrásokra, környezeti költségekre, valamint externáliákra fókuszáló nemzetgazdasági szintű számvitel

Forrás: saját szerkesztés Borzán és Szekeres (2017) alapján

5. MELLÉKLET

2. táblázat: Környezeti költség-kategóriák

	Szokásos	Rejtett	Feltételes	Intangibilis	Externális
Jelenlegi költség	X	X			X
Jövőbeni költség			X	X	
Vállalat viseli a költségeket	X	X	X	X	
Társadalom vagy természeti környezet viseli a költségeket					X
Ismert a költségek mértéke	X				
Becsülhető a költségek mértéke		X	X		
Általános költségek között szerepelnek		X			

Forrás: saját szerkesztés Csutora (2001) alapján

6. MELLÉKLET

3. táblázat: Környezeti hasznok a beszámolóban

	Környezeti hasznok	Megjelenés a beszámolóban
Működési folyamatokhoz kapcsolódó döntések környezeti hasznai	Termelés során keletkező hulladék értékesítése	Adózott eredmény
	Pénzügyi támogatások, elnyert pénzügyi díjak	
	Környezetbarát termék értékesítéséből származó bevétel	
	Hulladék újrahasznosító üzem szabad kapacitásának értékesítése	
	Hulladékkezelési költségcsökkenés	
	Elnyert szimbolikus (nem pénzügyi) díjak	Adózott eredmény - rejtve
	Szerzett marketing-előnyök	
	Elkerült balesetek	
	„Zöld” (környezetbarát) vállalati image	
	Javuló vállalati hírnév	
	Tisztességes értékelés	
	Jó vevői kapcsolatok	
	Jó kapcsolat a hatóságokkal	
	Jó kapcsolat a versenytársakkal	
	Nagyobb megbízhatóság, bizalom	
	Alacsonyabb környezeti adók, díjak és kötelezettségek	Adózott eredmény és kötelezettségek
Beruházási döntésekhez kapcsolódó környezeti hasznok	Alacsonyabb környezeti adók és díjak	Adózott eredmény
	Környezeti célra képzett céltartalék csökkenése	Adózott eredmény és céltartalékok
	Csökkenő biztosítási díjak	Adózott eredmény
	Inputfelhasználás csökkenés (megtakarítás)	Készletek és adózott eredmény
	Keletkezett output újbóli felhasználása	Adózott eredmény
	Környezeti kutatás és fejlesztésből származó hasznok	Kísérleti fejlesztés aktivált értéke és adózott eredmény
	Hatékonyabb erőforrásfelhasználás (optimalizáció)	Készletek és adózott eredmény
	Stabil munkaerő	Adózott eredmény
	Jobb munkakörülmények	
	Egészségesebb, motiváltabb munkaerő	
Finanszírozási döntésekhez kapcsolódó környezeti hasznok	Etikai alapok	Adózott eredmény - rejtve
	Jobb tőkéhez-jutási előnyök	
	Megalapozottabb döntéshozatal	
	Környezeti integrált rendszer bevezetése	

Forrás: saját szerkesztés Ván (2014) alapján

7. MELLÉKLET

4. táblázat: Veszélyességi jellemzők⁵³

Kód	Megnevezés	Kód	Megnevezés
HP 1	Robbanásveszélyes	HP 2	Oxidáló
HP 3	Tűzveszélyes	HP 4	Irritáló
HP 5	Célszervi vagy aspirációs toxicitás	HP 6	Akut toxicitás
HP 7	Rákkeltő (karcinogén)	HP 8	Maró
HP 9	Fertőző	HP 10	Reprodukciót károsító
HP 11	Mutagén	HP 12	Akut mérgező gázokat fejlesztő
HP 13	Érzékenységet okozó	HP 14	Környezetre veszélyes (ökotoxikus)

Forrás: saját szerkesztés a hulladéktörvény 1. melléklete alapján

⁵³ A táblázatban általam meg nem jelenített HP 15 kód az egyéb, HP 1-14 kategóriákra nem jellemző veszélyességi jellemzővel vagy jellemzőkkel rendelkező hulladékokat foglalja magába.

8. MELLÉKLET

5. táblázat: A vegyipari termelés értéke megyénként

(adatok milliárd Ft-ban)

Megye	Termelés értéke	%	Megye	Termelés értéke	%
Baranya	-	0,00%	Jász-Nagykun-Szolnok	-	0,00%
Borsod-Abaúj-Zemplén	841.030	69,69%	Komárom-Esztergom	-	0,00%
Budapest	249.753	20,69%	Nógrád	-	0,00%
Bács-Kiskun	-	0,00%	Pest	7.463	0,62%
Békés	-	0,00%	Somogy	-	0,00%
Csongrád-Csanád	7.753	0,64%	Szabolcs-Szatmár-Bereg	13.852	1,15%
Fejér	-	0,00%	Tolna	-	0,00%
Győr-Moson-Sopron	17.177	1,42%	Vas	-	0,00%
Hajdú-Bihar	-	0,00%	Veszprém	69.864	5,79%
Heves	-	0,00%	Zala	-	0,00%
			Összesen:	1.206.892	100,00%

Forrás: saját szerkesztés a KSH MR-STAR élő mutatója (2016) alapján

9. MELLÉKLET

6. táblázat: TOP 10 vegyipari vállalat

(adatok milliárd Ft-ban)

TOP 10	TOP 200	Cégnév	Nettó árbevétel (2020)	Megye (székhely szerint)
1.	19.	MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.	4.011,0	Budapest
2.	18.	BorsodChem Zrt.	514,0	Borsod-Abaúj-Zemplén
3.	51.	MICHELIN Hungária Abroncsgyártó Kft.	219,2	Szabolcs-Szatmár-Bereg
4.	57.	HANKOOK TIRE Magyarország Gyártó és Kereskedelmi Kft.	203,0	Fejér
5.	85.	Pannonia Bio Zrt.	131,4	Budapest
6.	116.	Nitrogénművek Zrt.	95,7	Veszprém
7.	142.	Reckitt Benckiser Kft.	77,0	Budapest
8.	150.	Henkel Magyarország Kft.	73,4	Budapest
9.	181.	ContiTech Fluid Automotive Hungária Kft.	62,6	Csongrád-Csanád
10.	-	Donau Brennstoffkontor Tüzelőanyag Kft.	55,9	Budapest

Forrás: saját szerkesztés a Figyelő TOP200 (2021) alapján

10. MELLÉKLET

7. táblázat: A vizsgált vállalatok beszámolóinak számviteli paraméterei

Rövidített cégnév	Beszámoló formája	IFRS vagy Sztv.
MOL Nyrt.	éves beszámoló	IFRS
BorsodChem Zrt.	éves beszámoló	számviteli törvény
MICHELIN Hungária Kft.	éves beszámoló	IFRS
HANKOOK TIRE Magyarország Kft.	éves beszámoló	számviteli törvény
Pannonia Bio Zrt.	éves beszámoló	számviteli törvény
Nitrogénművek Zrt.	éves beszámoló	IFRS
Reckitt Benckiser Kft.	éves beszámoló	számviteli törvény
Henkel Magyarország Kft.	éves beszámoló	számviteli törvény
ContiTech Fluid Automotive Hungária Kft.	éves beszámoló	számviteli törvény

Forrás: saját szerkesztés az egyes vállalatok közzétett beszámolóí alapján

11. MELLÉKLET

Interjú – MOL Magyarország

I. Alapadatok

Téma: Vegyipari vállalatok környezetvédelmi tevékenységeinek és azok számviteli vetületeinek vizsgálata

Időpont: 2022. március 23., 14:00

Interjúalany: Medve András

Vállalat: MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

Beszámoló formája: éves beszámoló

Beszámoló alapja: IFRS

Üzleti év: 2020. január 1 - 2020. december 31.

Interjút készítő: Üst Balázs

Egyetem: Pannon Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Számvitel és Controlling Intézeti Tanszék, Veszprém

Szak: Számvitel MSc

Dolgozat témája: A számvitel környezetvédelmi relevanciája

Rövid leírás: Az interjú a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. környezetvédelmi tevékenységére, illetve ezen környezetvédelmi tényezők számviteli realizációjára (környezeti költségek és hasznok formájában) fókuszál. Az interjúban szereplő (irányadó) kérdések a pénzügyi és vezetői környezeti számvitel, továbbá a 2020-as üzleti év adatai alapján készített és közzétett pénzügyi kimutatások és a vállalati számviteli politika releváns elemei, valamint a vállalat honlapján megtalálható környezetvédelemmel kapcsolatos információk alapján készültek.

II. Interjú – kérdések és válaszok

1. Bevezető kérdések

- Kérem, ismertesse a munkakörét!
- Milyen feladatkört, milyen operatív feladatokat lát el munkája során?
- Melyeket tart a legfontosabb környezetvédelmi feladatoknak az Önök vállalata számára?
- Munkakörének viszonylatában milyen kapcsolatban áll a pénzügyi/számviteli osztállyal/osztályokkal?
 - Amennyiben közvetlen kapcsolatban áll a szóban forgó osztályokkal, milyen információkat és milyen formában szolgáltat számukra?

2. A vállalat környezetvédelmi tevékenysége a beszámolóban megjelenő adatok alapján

- Működésre gyakorolt jelentős hatások:
 - Jelenleg fennál-e, illetve korábban volt-e példa arra, hogy környezettel és/vagy környezetvédelemmel kapcsolatos tényező jelentős ráhatással bírt a vállalat működésére?
 - Véleménye szerint, a COVID-19 járvány, illetve az azt követően kialakult válsághelyzet tekinthető-e egyfajta környezeti hatásként?
- Céltartalékok:
 - Mi alapján történik a kockázatbecslés?
 - Mi ennek a folyamata?
 - Milyen dokumentumokkal kerül alátámasztásra?
- Vezet-e a vállalat nyilvántartást a veszélyes hulladékokról és a környezetre káros anyagokról?
- Kezeli-e elkülönülten a vállalat a környezet védelmét közvetlenül szolgáló tárgyi eszközöket (például tisztító berendezéseket)?
- A kapott támogatások között található-e környezetvédelemhez bármilyen módon köthető tétel?
- Végez-e a vállalat környezetvédelemhez köthető kutatást?

3. A vállalat környezetvédelmi tevékenysége a beszámolóban meg nem jelenő adatok alapján

- Környezeti költségek:
 - Rendelkezik-e a vállalat specifikus nyilvántartással a közvetlenül környezetvédelmi és környezetvédelemhez köthető tevékenységekből származó költségeket (környezeti költségek) illetően?
 - Amennyiben igen, milyen formában valósítják meg?
 - Amennyiben igen, ez milyen szerepet játszik a döntéshozás során?
- Környezeti hasznok:
 - A vállalat realizál-e, illetve amennyiben igen, számontartja-e a közvetlenül környezetvédelmi és környezetvédelemhez köthető tevékenységekből származó hasznokat (környezeti hasznok)?
 - Amennyiben igen, milyen formában valósítják meg a nyilvántartást?
 - Amennyiben igen, ez milyen szerepet játszik a döntéshozás során?

4. Önkéntes környezetvédelmi tevékenység

- Folytat-e a vállalat önkéntes jellegű környezetvédelmet érintő tevékenységet?
 - Amennyiben igen, ez milyen formában valósul meg?
- Készít-e a vállalat önkéntes környezetvédelmi jelentést bármilyen formában?
- Mi a véleménye az önkéntes környezetvédelmi jelentés nemzetgazdasági szintű kötelezővé tételéről?

5. Nyitott kérdés

A fenti kérdéseken kívül van-e még valami, amiről tudni érdemes, illetve amit el szeretne mondani?